

Stramarapport Landstinget i Värmland inklusive återföring av förskrivningsdata kvartal 3, 2017

Huvuddelen av denna rapport utgörs i vanlig ordning av en genomgång av data om antibiotikaförskrivning för kvartalet, för både primärvård och sjukhus; kommentarer till bifogade bildspel följer längst ned, men först kommer här några tips om värdefulla artiklar och nytänkta viktiga dokument.

Artiklar

1. En aktuell artikel i Lancet ID med en systematisk genomgång och metaanalys av 32 studier, som visar att "**antibiotic stewardship**" (antibiotikaronder och andra åtgärder för att förbättra antibiotikaanvändningen) **signifikant sänker antalet infektioner och koloniseringar med antibiotikaresistenta bakterier, och även antalet Clostridium difficile-infektioner på sjukhus.** ([Effect of antibiotic stewardship on the incidence of infection and colonisation with antibiotic-resistant bacteria and Clostridium difficile infection: a systematic review and meta-analysis. Baur D et al. Lancet Infect Dis 2017](#))
2. En något äldre översiktsartikel, också en meta-analys, med ett viktigt budskap som förtjänar att börja föras ut mer aktivt: **Individer som förskrivs antibiotika i primärvård (här mot luftvägs- eller urinvägsinfektion) utvecklar bakteriell resistens mot givet antibiotikum.** Resistensutvecklingen är alltså inte bara ett kollektivt problem, utan jag kan också personligen drabbas av mer resistens vid egen antibiotikakonsumtion. Då gäller det att de positiva effekterna överväger. ([Effect of antibiotic prescribing in primary care on antimicrobial resistance in individual patients: a systematic review and meta-analysis. Costelloe C et al. British Medical Journal 2010](#))
3. **Strama 20 years – lessons learnt.** Strama har nu funnits och verkat i drygt 20 år, och huvuddragen i vad som gjorts har vi nu summerat, främst som inspiration till andra som nu vill börja ett liknande arbete. ([Lessons learnt during 20 years of the Swedish strategic programme against antibiotic resistance. Mölstedt S et al. WHO Bulletin 2017](#))

Aktuella dokument

1. **Rekommendationer för kvalitetsindikatorer vid digitala vårdmöten**, Programråd Strama, oktober 2017 – finns på [Strama.se](#)
2. **Läkemedelsbehandling av urinvägsinfektioner i öppenvård – behandlingsrekommendation** – Läkemedelsverket december 2017 – finns på [Lakemedelsverket.se](#) och på [Strama.se](#)

Kommentarer till förskrivningsdata (framtagna av LME, Liv) kvartal 3, LiV

Primärvård

- Bild 4: Fortsatt stora skillnader i total förskrivning av antibiotika med mer än dubbelt så stor förskrivning på mest högförskrivande vårdcentral (Töcksforspraktiken) jämfört med lägst (Kronoparken VC). Även Likenäs VC och Filipstads Nya VC ligger/låg bland de högsta, och Herrhagen VC och Gripen VC bland de lägsta. Svea VC, Vintergatan och Västerstrand ser ut att ha rört sig åt rätt håll under senaste året.
- Bild 5 visar preparatfördelningen över tid: PcV dominerar (bra), följt av doxycyklin, amoxicillin, cefalosporiner, amoxiclav, makrolider – på det hela en bra fördelning, där fortsatt återhållsamhet med framför allt de senare tre är önskvärt.
- Bild 6 visar den nästan magiskt oföränderliga grundlinjen av isoxa-pc och klindamycin; isoxa-pc (flukloxacillin) är effektivt på de viktigaste hudpatogenerna, OCH smalt; klindamycin har ju dessutom en väldigt stor och negativ effekt på tarmens dominerande anaeroba innehåll, och det vore önskvärt att minska andelen klindamycin
- Bild 7 påminner om vikten av att ALDRIG använda ciprofloxacin/kinolon på okomplicerad cystit, utan istället nitrofurantoin eller pivmecillinam, som ju också dominerar fint.
- Bild 8: I variabeln andel smalspektrigt pcV av vanliga luftvägsantibiotika till 0–6 åringar ligger Töcksforspraktiken, Sunne och Hagfors/Ekshärad i topp, alla tre med också förbättringar under året. I botten ligger Molkom, Likenäs och Årjäng, med också stora svängningar nedåt (relativt små tal ger viss osäkerhet).
- Bild 9, andel cipro+norfloxa av urinvägsantibiotika till kvinnor 18-79, visar stora svängningar, vilket ju beror på att antalen är små, vilket ju är som det ska vara. I TOPP (önskvärt) ligger dock Unicare VC Arvika, Skåre VC och Sunne VC, samt Kronoparken; sämst här syns Hagfors/Ekshärad, Filipstads Nya, Eda och Molkom
- Slutsats primärvård: bara att arbeta vidare, och försöka hålla en hög kvalitet även i genomförandet av BEON/SIM. Vid ev e-utvecklingar, följ [Stramas rekommendationer](#).

Slutenvård – som vanligt mer svårt jämföra mellan väldigt olika verksamheter

- Bild 12, antibiotika över tid i hela slutenvården sedan 2009: pcV och pcG i topp som sig bör, men med oroväckande tapp sista året – ÄR fortsatt förstahandsmedel både till samhällsförvärvad pneumoni (CAP) och erysipelas/rosfeber. Kinoloner (grön) någorlunda stabilt. Cefalosporiner (lila) har över tid sänkts, till förmån för pip-tazo (klarblå), vilket är enligt plan – dock oroväckande kraftiga svängningar vad gäller pip-tazo på senare tid, sannolikt beroende delvis på leveransproblem. Karbapenem längst ned (röd), relativt betryggande låg och stabil nivå.
- Bild 13, andel pcV och pcG av antibiotika: en rätt generell minskning i många verksamheter, inte bra: pc ÄR förstahandsmedel till CAP och ros.
- Bild 14, andel cefalosporiner av antibiotika: en nästan genomgående ökning.
- Slutsats slutenvård: det ser ut som om en oönskad ökning av cefalosporiner sker, på bekostnad av pcV och pcG, möjligen också beroende av störningar i pip/tazo-tillgänglighet. Ökande anledning att få på plats "[antibiotikaronder](#)".

Smittskydd Värmland

Lars Blad
Bitr. smittskyddsläkare, överläkare vårdhygien
Ordförande Strama Värmland, Landstinget i Värmland
Ordförande Stramanätverket